

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

17. dubna 2018*

„Řízení o předběžné otázce – Občanství Evropské unie – Právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států – Směrnice 2004/38/ES – Článek 28 odst. 3 písm. a) – Zvýšená ochrana před vyhoštěním – Podmínky – Právo na trvalý pobyt – Pobyt v hostitelském členském státě po dobu posledních deseti let před rozhodnutím o vyhoštění z území dotčeného členského státu – Doba odnětí svobody – Důsledky, pokud jde o nepřetržitost desetiletého pobytu – Souvislost s celkovým posouzením integrační vazby – Okamžik, kdy dochází k uvedenému posouzení, a kritéria, která při něm mají být zohledněna“

Ve spojených věcech C-316/16 a C-424/16,

jejichž předmětem jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutím Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (nejvyšší správní soud Spolkové země Bádensko-Württembersko, Německo) ze dne 27. dubna 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 3. června 2016, a rozhodnutím Supreme Court of the United Kingdom (nejvyšší soud Spojeného království) ze dne 27. července 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 1. srpna 2016, v řízeních

B

proti

Land Baden-Württemberg (C-316/16),

a

Secretary of State for the Home Department

proti

Franco Vomero (C-424/16),

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, A. Tizzano, místopředseda, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, J. L. da Cruz Vilaça, A. Rosas a C. G. Fernlund, předsedové senátů, E. Juhász, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, A. Prechal (zpravodajka) a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 17. července 2017,

* Jednací jazyky: němčina a angličtina.

s ohledem na vyjádření předložená:

- za B R. Kuglerem, Rechtsanwalt,
- za F. Vomera R. Husainem, QC, P. Tridimasem a N. Armstrongem, barristers, a J. Luqmanim, solicitor,
- za německou vládu T. Henzem a J. Möllerem, jako zmocněnci,
- za vládu Spojeného království C. Crane, C. Brodie a S. Brandonem, jako zmocněnci, ve spolupráci s R. Palmerem, barrister,
- za dánskou vládu M. Wolff, C. Thorningem a N. Lyshøjem, jako zmocněnci,
- za Irsko L. Williams, K. Skelly, E. Creedon a A. Joycem, jako zmocněnci, ve spolupráci s K. Mooney a E. Farrell, BL,
- za řeckou vládu T. Papadopoulou, jako zmocněnkyní,
- za nizozemskou vládu M. Bulterman a B. Koopman, jako zmocněnkyněmi,
- za Evropskou komisi E. Montaguti, M. Heller a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 24. října 2017,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77, a oprava v Úř. věst. 2011, L 327, s. 70; Zvl. vyd. 05/05, s. 46).
- 2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci sporu mezi B, řeckým státním příslušníkem, a Land Baden-Württemberg (spolková země Bádensko-Württembersko, Německo), a sporu mezi Francem Vomerem, italským státním příslušníkem, a Secretary of State for the Home Department (ministr vnitra, Spojené království), obě ve věci rozhodnutí o vyhoštění, která byla vydána vůči B a F. Vomerovi.

Právní rámec

Unijní právo

3 V bodech 17, 18, 23 a 24 odůvodnění směrnice 2004/38 se uvádí:

„(17) Trvalý pobyt občanů Unie, kteří se rozhodli usadit v hostitelském členském státě dlouhodobě, by posílil pocit občanství Unie a představuje klíčový faktor podporující sociální soudržnost, která je jedním ze základních cílů Unie. Právo trvalého pobytu by tedy mělo být stanoveno pro všechny občany Unie a jejich rodinné příslušníky, kteří v hostitelském členském státě pobývají v souladu s podmínkami stanovenými touto směrnicí nepřetržitě po dobu pěti let, aniž by byli vyhoštěni.

(18) Aby se trvalý pobyt stal opravdovým prostředkem integrace do společnosti hostitelského členského státu, ve kterém občan Unie žije, nemělo by být již jednou nabyté právo trvalého pobytu svázáno s žádnými dalšími podmínkami.

[...]

(23) Vyhoštění občanů Unie a jejich rodinných příslušníků z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti představuje opatření, které může vážně ohrozit osoby, jež se poté, co využily práv a svobod přiznaných jim Smlouvou, skutečně integrovaly do hostitelského členského státu. Rozsah využití těchto opatření by tedy měl být omezen v souladu se zásadou přiměřenosti tak, aby byl brán v potaz stupeň integrace dotčených osob, délka jejich pobytu v hostitelském členském státě, jejich věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry a vazby na jejich zemi původu.

(24) Proto by s rostoucím stupněm integrace občanů Unie a jejich rodinných příslušníků v hostitelském členském státě měla růst i úroveň jejich ochrany před vyhoštěním. Vůči občanům Unie, kteří na území hostitelského členského státu pobývají již mnoho let, a zejména vůči těm, kteří se zde narodili a pobývali zde po celý svůj život, by vyhoštění mělo směřovat pouze z důvodu výjimečných okolností souvisejících s veřejnou bezpečností. Těmito výjimečnými okolnostmi by mělo být navíc podmíněno také vyhoštění nezletilých osob, aby byly v souladu s Úmluvou OSN ze dne 20. listopadu 1989 o právech dítěte chráněny jejich vazby na rodinu.“

4 Článek 6 směrnice 2004/38, nadepsaný „Právo pobytu po dobu do tří měsíců“, a článek 7 téže směrnice, nadepsaný „Právo pobytu po dobu delší než tři měsíce“, v kapitole III této směrnice, nadepsané „Právo pobytu“, stanoví podmínky, za kterých mají občané EU a jejich rodinní příslušníci takové právo na pobyt v jiném členském státě, než jehož jsou uvedeni občané státními příslušníky.

5 V kapitole IV směrnice 2004/38, nadepsané „Právo trvalého pobytu“, uvádí její článek 16 následující:

„1. Právo trvalého pobytu v hostitelském členském státě mají občané Unie, kteří tam nepřetržitě legálně pobývají po dobu pěti let. Toto právo není vázáno na splnění podmínek stanovených v kapitole III.

[...]

3. Nepřetržitost pobytu není dotčena dočasnou nepřítomností po dobu nepřesahující celkem šest měsíců v roce, nepřítomností delšího trvání z důvodu plnění povinné vojenské služby ani souvislou nepřítomností po dobu nejvýše dvanácti měsíců z důležitých důvodů, například z důvodu těhotenství nebo narození dítěte, vážné nemoci, studia či odborné přípravy nebo vyslání do jiného členského státu nebo třetí země zaměstnavatelem.

4. Již nabyté právo trvalého pobytu může být ztraceno pouze z důvodu nepřítomnosti v hostitelském členském státě po dobu delší než dva po sobě jdoucí roky.“

6 Kapitola VI směrnice 2004/38, nadepsaná „Omezení práva vstupu a práva pobytu z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví“, obsahuje články 27 až 33 této směrnice.

7 Článek 27 směrnice 2004/38, nadepsaný „Obecné zásady“, stanoví v odstavcích 1 a 2:

„1. S výhradou této kapitoly smějí členské státy omezit svobodu pohybu a pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků bez ohledu na státní příslušnost z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Tyto důvody nesmějí být uplatňovány k hospodářským účelům.

2. Opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje.

Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti.“

8 Podle článku 28 této směrnice, nadepsaného „Ochrana před vyhoštěním“:

„1. Před přijetím rozhodnutí o vyhoštění z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti vezme hostitelský členský stát v úvahu skutečnosti, jako je délka pobytu dotyčné osoby na jeho území, věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry, společenská a kulturní integrace v hostitelském členském státě a intenzita vazeb na zemi původu.

2. Hostitelský členský stát nesmí, s výjimkou závažných důvodů týkajících se veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, vydat rozhodnutí o vyhoštění proti občanům Unie nebo jejich rodinným příslušníkům bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří mají právo trvalého pobytu na jeho území.

3. Rozhodnutí o vyhoštění nesmí, s výjimkou naléhavých důvodů týkajících se veřejné bezpečnosti vymezených členskými státy, být vydáno proti občanům Unie, kteří:

a) posledních deset let měli pobyt v hostitelském členském státě; nebo

b) jsou nezletilými osobami, kromě případů, kdy je vyhoštění v nejlepším zájmu dítěte, jak je stanoveno v Úmluvě OSN o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989.“

9 Článek 33 směrnice 2004/38, nadepsaný „Vyhoštění jako sankce nebo právní důsledek“, stanoví:

„1. Hostitelský členský stát nesmí vydávat rozhodnutí o vyhoštění jako formu sankce nebo jako právní důsledek trestu odnětí svobody, pokud nejsou splněny požadavky článků 27, 28 a 29.

2. Je-li rozhodnutí o vyhoštění uvedené v odstavci 1 vykonáváno více jak 2 roky po jeho vydání, prověří členský stát, zda dotyčná osoba stále a skutečně představuje ohrožení veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti, a posoudí, zda od vydání rozhodnutí o vyhoštění nedošlo k podstatné změně okolností.“

Německé právo

- 10 Ustanovení § 6 Gesetz über die allgemeine Freizügigkeit von Unionsbürgern (zákon o svobodném pohybu občanů Unie), ze dne 30. července 2004 (dále jen „FreizügG/EU“), nadepsané „Ztráta práva na vstup a pobyt“, jehož cílem je mimo jiné provedení článku 28 směrnice 2004/38, stanoví:

„(1) [O] ztrátě práva dle § 2 odst. 1 může být rozhodnuto, doklad osvědčující trvalý pobyt může být odebrán a pobytová karta nebo karta trvalého pobytu mohou být odňaty pouze z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti a veřejného zdraví (čl. 45 odst. 3 a čl. 52 odst. 1 [SFEU]). Z důvodů uvedených v první větě může být také odepřen vstup na území. [...]

(2) Odsouzení pro trestný čin samo o sobě nestačí k odůvodnění rozhodnutí nebo opatření podle odstavce 1. Pouze ta odsouzení pro trestný čin, která dosud nebyla v centrálním rejstříku zahlazena, mohou být vzata v úvahu a jen v rozsahu, v němž okolnosti, z nichž tato odsouzení vycházejí, ukazují na osobní jednání, které představuje skutečné ohrožení veřejného pořádku. Musí jít o skutečné a dostatečně závažné ohrožení základního zájmu společnosti.

(3) Při přijetí rozhodnutí podle odstavce 1 musí být přihlédnuto zejména k délce pobytu dotyčné osoby v Německu, jejímu věku, zdravotnímu stavu, rodinným a ekonomickým poměrům, společenské a kulturní integraci v Německu a intenzitě jejích vazeb na zemi původu.

(4) Rozhodnutí podle odstavce 1 lze učinit po nabytí práva na trvalý pobyt pouze na základě závažných důvodů.

(5) Pokud jde o občany Unie a jejich rodinné příslušníky, kteří měli posledních deset let pobyt na spolkovém území, a o nezletilé osoby, lze vydat rozhodnutí podle odstavce 1 pouze z naléhavých důvodů veřejné bezpečnosti. Pro nezletilé uvedené pravidlo neplatí, pokud je ztráta práva pobytu nezbytná ve prospěch dítěte. O naléhavé důvody týkající se veřejné bezpečnosti jde pouze tehdy, pokud byla dotyčná osoba pravomocně odsouzena pro jeden nebo více úmyslně spáchaných trestných činů k trestu odnětí svobody nebo trestu pro mladistvé v délce alespoň pěti let nebo pokud bylo při posledním pravomocném odsouzení nařízeno ochranné opatření, je-li dotčena bezpečnost Spolkové republiky Německo nebo představuje-li dotyčná osoba teroristickou hrozbu.

[...]“

Právo Spojeného království

- 11 Články 27 a 28 směrnice 2004/38 byly provedeny článkem 21 Immigration (European Economic Area) Regulations 2006 [nařízení z roku 2006 o imigraci (Evropský hospodářský prostor)] (SI 2006/1003).

Spory v původním řízení a předběžné otázky

Věc C-316/16

- 12 B je řecký státní příslušník narozený v říjnu 1989 v Řecku. Po rozchodu jeho rodičů se B přestěhoval v průběhu roku 1993 spolu se svojí matkou do Německa, kde jako zaměstnanci žili již od roku 1989 jeho prarodiče z matčiny strany. Jeho matka od té doby pracovala v tomto členském státě, jehož má státní příslušnost, a ponechala si také řeckou státní příslušnost.

- 13 Až na dobu dvou měsíců, během které ho jeho otec odvezl do Řecka, a několika krátkých období prázdnin pobýval B od roku 1993 nepřetržitě v Německu. B absolvoval školní docházku v tomto členském státě a získal osvědčení o ukončení druhého stupně všeobecného základního vzdělání (Hauptschulabschluss). Německý jazyk ovládá dobře. Jeho úroveň jazykové znalosti řeckého jazyka se naopak omezuje na ústní porozumění základním frázím.
- 14 B se dosud nepodařilo dokončit odbornou přípravu, zejména z důvodu poruchy psychické povahy, která rovněž vedla k tomu, že musel podstoupit terapeutickou a psychiatrickou péči. V listopadu a prosinci 2012 B pracoval. Dále byl nezaměstnaný.
- 15 B má v Německu právo na trvalý pobyt ve smyslu článku 16 směrnice 2004/38.
- 16 Dne 7. listopadu 2012 přijal Amtsgericht Pforzheim (okresní soud v Pforzheimu, Německo) usnesení v rámci zjednodušeného trestního řízení (Strafbefehl) a uložil B peněžité trest ve výši devadesátinásobku denní sazby pokuty za krádež mobilního telefonu, nátlak, pokus o vydírání a úmyslné nedovolené držení zakázané zbraně.
- 17 Dne 10. dubna 2013 přepadl B hernu vyzbrojen pistolí s gumovými projektily zejména proto, aby si obstaral peníze nezbytné pro zaplacení uvedené pokuty, a odcizil částku 4 200 eur. Poté, co se B dopustil tohoto trestného činu, jej Landgericht Karlsruhe (zemský soud v Karlsruhe, Německo) dne 9. prosince 2013 odsoudil k trestu odnětí svobody v délce pěti let a osm měsíců. Od 12. dubna 2013 byl B nepřetržitě uvězněn, nejprve byl ve vazbě, poté ve výkonu trestu odnětí svobody.
- 18 Po vyslechnutí B konstatovala Regierungspräsidium Karlsruhe (prefektura v Karlsruhe, Německo) rozhodnutím ze dne 25. listopadu 2014 přijatým na základě § 6 odst. 5 FreizügG/EU ve spojení s čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38, že B pozbyl právo na vstup do Německa a pobyt na jeho území. B tedy bylo uloženo, aby opustil území tohoto členského státu ve lhůtě jednoho měsíce od vstupu v platnost uvedeného rozhodnutí, a v případě, že tak neučiní, bude vyhoštěn do Řecka. Doba trvání zákazu vstupu do Německa a pobytu na jeho území byla stanovena na 7 let ode dne, kdy B skutečně opustí německé území.
- 19 B podal proti tomuto rozhodnutí žalobu k Verwaltungsgericht Karlsruhe (správní soud v Karlsruhe, Německo), který uvedené rozhodnutí zrušil rozsudkem ze dne 10. září 2015. Proti tomuto rozsudku podala Land Baden-Württemberg odvolání k Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (nejvyšší správní soud spolkové země Bádensko-Württembersko).
- 20 Předkládající soud v první řadě vylučuje, že by okolnosti věci v původním řízení mohly představovat naléhavé důvody týkající se veřejné bezpečnosti ve smyslu § 6 odst. 5 FreizügG/EU a čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38. Z toho důvodu uvádí, že pokud by B měl nárok na zvýšenou ochranu před vyhoštěním vyplývající z uvedených ustanovení, musel by předkládající soud potvrdit zrušení sporného rozhodnutí.
- 21 V tomto ohledu má předkládající soud na prvním místě za to, že s přihlédnutím k okolnostem uvedeným v bodech 12 a 13 tohoto rozsudku a z nich vyplývajícimu hlubokému zakořenění B v Německu, nemohla být integrační vazba B s tímto hostitelským členským státem přerušena z důvodu trestu odnětí svobody, který mu byl uložen, takže dotyčné osobě nelze odepřít zvýšenou ochranu před vyhoštěním upravenou v čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38.
- 22 Na druhém místě je předkládající soud toho názoru, že trest odnětí svobody uložený z důvodu spáchání trestného činu, který je důvodem pro vyhoštění z hostitelského členského státu, nelze v žádném případě zohlednit při určení, zda došlo k přerušení integrační vazby, které způsobilo přerušování nepřetržitosti pobytu na tomto území ve smyslu uvedeného čl. 28 odst. 3 písm. a). Opačný závěr by totiž podle předkládajícího soudu vedl k tomu, že osoba odsouzená k trestu odnětí svobody

v trvání více než pět let, která bude podle použitelných pravidel německého práva v okamžiku vydání správního rozhodnutí o ztrátě práva na vstup a pobyt v zásadě vždy uvězněna, nikdy nebude moci požívat zvýšené ochrany upravené v uvedeném ustanovení.

- 23 Podle názoru předkládajícího soudu vedle toho platí, že v členských státech, ve kterých je příkaz k vyhoštění uložen jako vedlejší trest k trestu odnětí svobody, a tudíž ještě před výkonem trestu, nebude naproti tomu nikdy možné zohlednit uvedený trest odnětí svobody při posuzování případného přerušení integrační vazby, a tudíž i přerušení nepřetržitosti pobytu. Z toho podle předkládajícího soudu vyplývá nerovné zacházení mezi občany Unie, pokud jde o zvýšenou ochranu vyplývající z čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38.
- 24 Na třetím místě má předkládající soud za to, že pokud jde o celkové posouzení za účelem ověření, zda byla integrační vazba na hostitelský členský stát přerušena, což vede ke ztrátě uvedené zvýšené ochrany, je třeba v takové věci, jako je věc dotčená v původním řízení, zohlednit skutečnosti související se samotným uvězněním. Důvodem přerušení nepřetržitosti pobytu by totiž podle jeho názoru nebyl trestný čin jako takový, ale právě s ním spojené uvěznění. V tomto ohledu má předkládající soud za to, že je namístě zohlednit délku trvání uvěznění, ale i další kritéria, jako jsou podmínky výkonu trestu, celkové chování dotčené osoby během uvěznění, a mimo jiné její sebe zamyšlení nad spáchaným trestným činem, přijetí a uplatnění léčebných indikací schválených vězeňským zařízením, účast na vzdělávacích výukových programech a programech dalšího profesního vzdělávání, účast na plánu výkonu trestu a dosažení jeho cílů, jakož i udržování osobních a rodinných vazeb v hostitelském členském státě.
- 25 Předkládající soud se na čtvrtém místě táže – a zároveň připomíná, že Soudní dvůr rozhodl v bodě 35 rozsudku ze dne 16. ledna 2014, *G* (C-400/12, EU:C:2014:9), že při určování toho, do jaké míry brání přerušení pobytu z důvodu odnětí svobody dotčené osobě požívat ochrany upravené v čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38, je třeba celkově posoudit situaci dotčené osoby v konkrétním okamžiku, kdy vyvstává otázka vyhoštění takové osoby – zda existují závazná ustanovení unijního práva umožňující určit takový okamžik.
- 26 Podle předkládajícího soudu by takové určení mělo být předmětem harmonizovaného řešení v Unii, aby se předešlo tomu, že se úroveň ochrany vyplývající z čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 může v jednotlivých členských státech lišit mimo jiné podle toho, zda je rozhodnutí o vyhoštění přijato jako vedlejší trest k trestu odnětí svobody, nebo naopak jako správní rozhodnutí přijaté v průběhu či na konci uvěznění. Předkládající soud je v tomto ohledu toho názoru, že je třeba posoudit otázku, zda jsou ke dni, k němuž soud rozhodující o skutkových i právních otázkách rozhoduje o legalitě rozhodnutí o vyhoštění, přerušeny integrační vazby na hostitelský členský stát, či nikoliv.
- 27 Za těchto okolností se Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (nejvyšší správní soud spolkové země Bádensko-Württembersko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Je od počátku vyloučeno, aby odsouzení a následný výkon trestu odnětí svobody mohly vést k tomu, že se integrační vazby občana Unie, který vstoupil do hostitelského členského státu ve věku tří let, považují za přerušené s tím následkem, že podmínka nepřetržitého pobytu po dobu deseti let ve smyslu čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 není splněna, a není tudíž namístě přiznat ochranu před vyhoštěním dle [uvedeného ustanovení], pokud tento občan Unie, který měl v okamžiku vstupu tři roky, strávil celý dosavadní život v dotčeném hostitelském členském státě, nemá již žádné vazby k členskému státu své státní příslušnosti a trestný čin, který vedl k jeho odsouzení a výkonu trestu odnětí svobody, byl spáchán až po jeho dvacetiletém pobytu?
- 2) V případě záporné odpovědi na první otázku: je třeba, aby se u otázky, zda vede výkon trestu odnětí svobody k přerušení integračních vazeb, nepřihlíželo k trestu odnětí svobody, který byl uložen za trestný čin, který byl důvodem vyhoštění?

- 3) Pokud bude na první a druhou otázku odpovězeno záporně, jaká kritéria je třeba použít k posouzení toho, zda může být dotyčnému občanovi Unie i v takovém případě přiznána ochrana před vyhoštěním podle čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38?
- 4) Pokud bude na první a druhou otázku odpovězeno záporně, existují závazná ustanovení unijního práva určující „přesný okamžik, ke kterému vyvstává otázka vyhoštění“, a ke kterému se celkově posuzuje situace dotyčného občana Unie za účelem ověření, v jakém rozsahu brání přerušení pobytu v posledních deseti letech před vyhoštěním dotyčné osoby tomu, aby měla nárok na zvýšenou ochranu před vyhoštěním?“

Věc C-424/16

- 28 Franco Vomero je italský státní příslušník narozený dne 18. prosince 1957. Dne 3. března 1985 se F. Vomero usadil ve Spojeném království spolu se svou budoucí manželkou, státní příslušnicí Spojeného království, se kterou se seznámil v roce 1983. Sňatek uzavřeli v tomto členském státě dne 3. srpna 1985 a měli pět dětí, o které pečoval F. Vomero, přičemž příležitostně pracoval, zatímco jeho manželka pracovala na plný úvazek.
- 29 V letech 1987 až 1999 byl F. Vomero několikrát odsouzen v Itálii a Spojeném království za trestné činy, za které nebyl uložen trest odnětí svobody. V roce 1998 se jeho manželství rozpadlo. Franco Vomero opustil společnou domácnost a přestěhoval se do bytu s panem E. M.
- 30 Dne 1. března 2001 F. Vomero E. M. zabil. Porota překvalifikovala obvinění z vraždy na pouhé zabití z důvodu provokace ze strany oběti. Dne 2. května 2002 byl F. Vomero odsouzen k trestu odnětí svobody na osm let. Propuštěn byl na začátku července 2006.
- 31 Rozhodnutím ze dne 23. března 2007, potvrzeným dne 17. května 2007, rozhodl ministr vnitra o vyhoštění F. Vomera v souladu s pravidlem 21 nařízení z roku 2006 o imigraci (Evropský hospodářský prostor).
- 32 Franco Vomero napadl toto rozhodnutí u Asylum and Immigration Tribunal (tribunál rozhodující ve věcech azylu a přistěhovalectví, Spojené království). Proti rozhodnutí vydanému tímto soudem bylo podáno odvolání ke Court of Appeal (England & Wales) [odvolací soud, (Anglie a Wales), Spojené království], jehož rozsudek vydaný dne 14. září 2012 byl předmětem dovolání, které v současnosti projednává Supreme Court of the United Kingdom (nejvyšší soud Spojeného království). Řízení v této věci bylo dvakrát přerušeno do vydání rozhodnutí v jiných věcech, zejména v těch, v kterých byly podány žádostmi o rozhodnutí o předběžné otázce, které vedly k rozsudkům Soudního dvora ze dne 16. ledna 2014, Onuekwere (C-378/12, EU:C:2014:13), a ze dne 16. ledna 2014, G. (C-400/12, EU:C:2014:9).
- 33 Franco Vomero byl za účelem jeho vyhoštění ve vazbě do prosince 2007. Poté proti němu bylo v lednu 2012 zahájeno trestní řízení za nedovolené držení bodné zbraně a za ublížení na zdraví, v kterém byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce 16 týdnů. V dalším řízení zahájeném v červenci 2012 pro vloupání a krádež byl odsouzen k dodatečnému trestu odnětí svobody v délce 12 týdnů.
- 34 Na podporu výše uvedeného rozhodnutí o vyhoštění ministr vnitra zejména poukázal na to, že jelikož byl F. Vomero v letech 2001 a 2006 uvězněn za zabití, nezískal právo trvalého pobytu ve Spojeném království, a tudíž mu nepřísluší zvýšená ochrana upravená v čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38.
- 35 Supreme Court of the United Kingdom (nejvyšší soud Spojeného království) má s odkazem na rozsudky ze dne 7. října 2010, Lassal (C-162/09, EU:C:2010:592), ze dne 21. července 2011, Dias (C-325/09, EU:C:2011:498), a ze dne 16. ledna 2014, Onuekwere (C-378/12, EU:C:2014:13), za to, že jelikož právo na trvalý pobyt nemohlo být právně nabyto před 30. dubnem 2006, což je datum, kdy

uplynula lhůta pro provedení směrnice 2004/38, a jelikož je rovněž nesporné, že F. Vomero byl k uvedenému datu více než pět let ve vězení, trest odnětí svobody vykonával i po dobu dalších dvou měsíců a v okamžiku přijetí rozhodnutí o jeho vyhoštění pobýval po propuštění na svobodě méně než devět měsíců, nezískal ke dni přijetí tohoto rozhodnutí právo na trvalý pobyt podle čl. 16 odst. 1 této směrnice.

- 36 Předkládající soud uvádí, že za těchto okolností vyvstává zásadní otázka, kterou musí zodpovědět, a sice zda je přiznání zvýšené ochrany upravené v čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 podmíněno předchozím nabytím práva na trvalý pobyt ve smyslu článku 16 a čl. 28 odst. 2 této směrnice.
- 37 Za předpokladu, že tomu tak není, předkládající soud dále uvádí, že doba deseti let upravená v čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38, předcházející rozhodnutí o vyhoštění, musí být podle judikatury Soudního dvora nepřetržitá jen „v zásadě“ (rozsudek ze dne 16. ledna 2014, G, C-400/12, EU:C:2014:9, bod 34). Poukazuje na to, že tato doba by mohla být i přerušena, například dobou nepřítomnosti na území nebo dobou odnětí svobody. Za těchto okolností není stále zjevný způsob, jak má být vypočtena doba deseti let uvedená v tomto ustanovení, a zejména to, zda má zahrnovat uvedenou dobu nepřítomnosti na území nebo dobu odnětí svobody, či nikoliv.
- 38 Pokud jde o skutečnost, že integrační vazba na hostitelský členský stát musí být předmětem celkového posouzení za účelem určení, zda integrační vazba v této souvislosti existuje nebo zda byla porušena (rozsudek ze dne 16. ledna 2014, G, C-400/12, EU:C:2014:9, body 36 a 37), má předkládající soud za to, že rozsah tohoto posouzení a jeho účinky nejsou dosud dostatečně upřesněny. Předkládající soud si zejména klade otázku ohledně faktorů, které mají být přezkoumány při určení, zda k datu přijetí rozhodnutí o vyhoštění v roce 2007 byly integrační vazby F. Vomera na Spojené království takové povahy, že mu poskytovaly nárok na zvýšenou ochranu na základě jeho pobytu v uvedeném členském státě po dobu posledních deseti let.
- 39 Za těchto podmínek se Supreme Court of the United Kingdom (nejvyšší soud Spojeného království) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je zvýšená ochrana podle čl. 28 odst. 3 písm. a) [směrnice 2004/38] podmíněná existencí práva na trvalý pobyt ve smyslu článku 16 a čl. 28 odst. 2 [této směrnice]?

2) V případě záporné odpovědi [na první otázku]:

Je třeba výraz ‚posledních deset let‘ použitý v čl. 28 odst. 3 písm. a) [směrnice 2004/38] chápat jako:

- a) běžnou kalendářní dobu počítanou nazpět od rozhodného okamžiku (tj. v projednávané věci od data rozhodnutí o vyhoštění), včetně případných dob nepřítomnosti či dob odnětí svobody, nebo
- b) jako případně přerušitelnou dobu, která se počítá nazpět od rozhodného okamžiku a v rámci níž se za účelem dosažení celkové desetileté doby předchozího pobytu sčítají všechny doby, kdy příslušná osoba nebyla nepřítomna nebo ve vězení?

3) V případě záporné odpovědi [na první otázku], jaký je vztah mezi podmínkou předchozího desetiletého pobytu, na kterou odkazuje čl. 28 odst. 3 písm. a) [směrnice 2004/38], a celkovým posouzením integrační vazby?“

K předběžným otázkám

K první otázce ve věci C-424/16

- 40 Podstatou první otázky Supreme Court of the United Kingdom (nejvyšší soud Spojeného království) je to, zda čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 musí být vykládán v tom smyslu, že přiznání ochrany před vyhoštěním upravené v uvedeném ustanovení podléhá podmínce, že dotyčná osoba nabyla právo na trvalý pobyt ve smyslu článku 16 a čl. 28 odst. 2 této směrnice.
- 41 Úvodem je třeba poznamenat, že tato otázka vychází z předpokladu, že F. Vomero není držitelem takového práva na trvalý pobyt ve Spojeném království.
- 42 Vzhledem k tomu, že Soudní dvůr nemá k dispozici všechny informace nezbytné k posouzení opodstatněnosti tohoto předpokladu, je namíste na položenou otázku odpovědět na základě uvedeného předpokladu.
- 43 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v bodě 23 odůvodnění směrnice 2004/38 je zdůrazněno, že vyhoštění občanů Unie a jejich rodinných příslušníků z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti může vážně ohrozit osoby, jež se poté, co využily práv a svobod přiznaných jim Smlouvou, skutečně integrovaly do hostitelského členského státu.
- 44 Proto, jak vyplývá z bodu 24 odůvodnění směrnice 2004/38, zavádí tato směrnice režim ochrany před vyhoštěním, který je založen na stupni integrace dotyčných osob v hostitelském členském státě, takže by s rostoucím stupněm integrace občanů Unie a jejich rodinných příslušníků v tomto hostitelském členském státě měla růst i úroveň jejich ochrany před vyhoštěním (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 23. listopadu 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 25, a ze dne 8. prosince 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, bod 70).
- 45 Z tohoto hlediska čl. 28 odst. 1 směrnice 2004/38 nejprve obecně stanoví, že před přijetím rozhodnutí o vyhoštění „z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti“ vezme hostitelský členský stát v úvahu zejména skutečnosti, jako je délka pobytu dotyčné osoby na jeho území, věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry, společenská a kulturní integrace v hostitelském členském státě a intenzita vazeb na zemi původu (rozsudek ze dne 23. listopadu 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 26).
- 46 Podle odstavce 2 uvedeného článku proti občanům Unie nebo jejich rodinným příslušníkům bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří mají právo trvalého pobytu na území hostitelského členského státu na základě článku 16 této směrnice, nelze vydat rozhodnutí o vyhoštění „s výjimkou závažných důvodů týkajících se veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti“.
- 47 Konečně, pokud jde o občany Unie, kteří měli posledních deset let pobyt v hostitelském členském státě, čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 značně posiluje ochranu před vyhoštěním, když stanoví, že takové opatření nesmí být přijato s výjimkou „naléhavých důvodů týkajících se veřejné bezpečnosti vymezených členskými státy“ (rozsudek ze dne 23. listopadu 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 28).
- 48 Ze znění a systematiky článku 28 směrnice 2004/38 tak vyplývá, že se ochrana před vyhoštěním, kterou stanoví, postupně posiluje v závislosti na stupni integrace dotyčného občana Unie v hostitelském členském státě.

- 49 Za těchto okolností, přestože znění dotčených ustanovení neobsahuje takovéto upřesnění, je možné občanova Unie přiznat zvýšenou ochranu zaručenou v čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 pouze tehdy, pokud předtím splnil podmínku pro přiznání ochrany upravené v čl. 28 odst. 2 uvedené směrnice, tedy že má právo na trvalý pobyt podle článku 16 této směrnice.
- 50 Takový výklad čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 je kromě toho potvrzen i kontextem, do kterého uvedené ustanovení spadá.
- 51 Na prvním místě je třeba připomenout, že směrnice 2004/38 stanovila postupný systém, pokud jde o právo pobytu v hostitelském členském státě, který v podstatě přebírá fáze a podmínky stanovené v jednotlivých nástrojích unijního práva a judikatuře, jež předcházejí této směrnici, a vede k přiznání práva trvalého pobytu (rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Ziolkowski a Szeja, C-424/10 a C-425/10, EU:C:2011:866, bod 38).
- 52 Zprvč článek 6 směrnice 2004/38 v případě pobytů po dobu do tří měsíců totiž omezuje podmínky nebo formality pro přiznání práva na pobyt na požadavek být držitelem platného průkazu totožnosti nebo platného cestovního pasu, a čl. 14 odst. 1 této směrnice toto právo zachovává, dokud se občan Unie a jeho rodinní příslušníci nestanou nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu (rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Ziolkowski a Szeja, C-424/10 a C-425/10, EU:C:2011:866, bod 39).
- 53 Zadruhé v případě pobytu po dobu delší než tři měsíce je přiznání práva na pobyt podmíněno splněním požadavků stanovených v čl. 7 odst. 1 směrnice 2004/38 a podle čl. 14 odst. 2 této směrnice je uvedené právo zachováno, dokud občan Unie a jeho rodinní příslušníci tyto podmínky splňují. Zvláště z bodu 10 odůvodnění této směrnice vyplývá, že cílem těchto podmínek je zejména zamezit tomu, aby se tyto osoby staly nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu (rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Ziolkowski a Szeja, C-424/10 a C-425/10, EU:C:2011:866, bod 40).
- 54 Zatřetí z článku 16 odst. 1 směrnice 2004/38 vyplývá, že občané Unie nabývají v hostitelském členském státě právo trvalého pobytu, pokud tam nepřetržitě legálně pobývají po dobu pěti let, a že toto právo není vázáno na splnění podmínek zmíněných v předcházejícím bodě. Jak uvádí bod 18 odůvodnění této směrnice, již jednou nabyté právo trvalého pobytu nesmí být svázáno s žádnými dalšími podmínkami, aby se stalo opravdovým prostředkem integrace do společnosti tohoto státu (rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Ziolkowski a Szeja, C-424/10 a C-425/10, EU:C:2011:866, bod 41).
- 55 Z výše uvedeného tedy vyplývá, že na rozdíl od občana Unie, jenž nabyl právo na trvalý pobyt a může být vyhoštěn z hostitelského členského státu pouze z důvodů uvedených v čl. 28 odst. 2 směrnice 2004/38, občan, jenž takové právo nenabyl, může být případně vyhoštěn, jak vyplývá z kapitoly III této směrnice, pokud se stane nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci uvedeného členského státu.
- 56 Jak uvedl generální advokát v bodech 57 a 58 svého stanoviska, občanu Unie, který vzhledem k tomu, že nenabyl právo na trvalý pobyt, může být vyhoštěn, pokud se stane takovou nepřiměřenou zátěží, není možné zároveň přiznat značně zvýšenou ochranu, kterou stanoví čl. 28 odst. 3 písm. a) této směrnice, na základě kterého je možné dotčeného občana vyhostit pouze z „naléhavých důvodů“ týkajících se veřejné bezpečnosti, které odkazují na „výjimečné okolnosti“, jak je uvedeno v bodě 24 odůvodnění uvedené směrnice (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. listopadu 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 40).
- 57 Na druhém místě je také třeba připomenout, jak zdůrazňuje bod 17 odůvodnění směrnice 2004/38, že právo na trvalý pobyt představuje klíčový faktor podporující sociální soudržnost a bylo touto směrnicí zakotveno, aby prohloubilo pocit občanství Unie, takže unijní normotvůrce podmínil nabytí práva na trvalý pobyt podle čl. 16 odst. 1 směrnice 2004/38 integrací občana Unie v hostitelském členském státě (rozsudek ze dne 16. ledna 2014, Onuekwere, C-378/12, EU:C:2014:13, bod 24 a citovaná judikatura).

- 58 Jak již Soudní dvůr rozhodl, integrace, která ovládá nabývání práva na trvalý pobyt zakotveného v čl. 16 odst. 1 směrnice 2004/38, vychází nejen z prostorových a časových faktorů, ale rovněž z faktorů kvalitativních, které souvisejí s mírou integrace v hostitelském členském státě (rozsudek ze dne 16. ledna 2014, Onuekwere, C-378/12, EU:C:2014:13, bod 25 a citovaná judikatura).
- 59 Pokud jde o pojem „legální pobyt“, který je vyjádřen výrazem „legálně pobývají“ uvedeným v čl. 16 odst. 1 směrnice 2004/38, je třeba jej chápat jako pobyt v souladu s podmínkami stanovenými touto směrnicí, a zejména podmínkami stanovenými v čl. 7 odst. 1 této směrnice (rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Ziolkowski a Szeja, C-424/10 a C-425/10, EU:C:2011:866, bod 46).
- 60 Občan Unie, který v hostitelském členském státě nenabyl právo na trvalý pobyt, neboť nesplňuje tyto podmínky, a kterému proto nelze přiznat ochranu před vyhoštěním na úrovni zaručené v čl. 28 odst. 2 směrnice 2004/38, tím spíše nemůže požívat značně zvýšené ochrany před vyhoštěním, kterou stanoví čl. 28 odst. 3 písm. a) této směrnice.
- 61 S ohledem na vše výše uvedené je třeba odpovědět na první otázku ve věci C-424/16 tak, že čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 musí být vykládán v tom smyslu, že přiznání ochrany před vyhoštěním upravené v uvedeném ustanovení podléhá podmínce, že dotyčná osoba nabyla právo na trvalý pobyt ve smyslu článku 16 a čl. 28 odst. 2 této směrnice.

Ke druhé a třetí otázce ve věci C-424/16

- 62 Vzhledem k tomu, že druhá a třetí otázka Supreme Court of the United Kingdom (nejvyšší soud Spojeného království) byly položeny pouze pro případ, že odpověď na první otázku bude záporná, není namístě tyto otázky zkoumat.

K první až třetí otázce ve věci C-316/16

- 63 Podstatou první až třetí otázky Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (vyšší správní soud spolkové země Bádensko-Württembersko), jimiž je třeba se zabývat společně, je, zda podmínka, že dotyčné osoby měly „posledních deset let [...] pobyt v hostitelském členském státě“ stanovená v čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38, musí být vykládána v tom smyslu, že ji může splnit občan Unie, který se jako malé dítě usadil v jiném členském státě, než je stát jeho státní příslušnosti, a žil v tomto jiném členském státě po dobu dvaceti let před tím, než byl v tomto jiném členském státě odsouzen k trestu odnětí svobody, který vykonává v okamžiku, kdy je přijato rozhodnutí o jeho vyhoštění, a pokud ano, za jakých podmínek.
- 64 V tomto ohledu je třeba na prvním místě připomenout, že ačkoliv je pravda, že body 23 a 24 odůvodnění směrnice 2004/38 hovoří o zvláštní ochraně osob, které jsou skutečně integrovány v hostitelském členském státě, zejména pokud se tam narodily a pobývaly tam po celý svůj život, nic to nemění na tom, že rozhodujícím kritériem pro přiznání zvýšené ochrany zaručené v čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 je to, zda občan Unie, který měl v hostitelském členském státě právo na trvalý pobyt ve smyslu článku 16 a čl. 28 odst. 2 této směrnice, po dobu posledních deseti let před rozhodnutím o vyhoštění v tomto státě pobýval, jak vyžaduje uvedený čl. 28 odst. 3 (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 23. listopadu 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 31, a ze dne 16. ledna 2014, G, C-400/12, EU:C:2014:9, bod 23).
- 65 Z toho zejména vyplývá, že doba pobytu v délce deseti let vyžadovaná pro přiznání zvýšené ochrany upravené v čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 musí být vypočítána nazpět ode dne, kdy bylo vydáno rozhodnutí o vyhoštění této osoby (rozsudek ze dne 16. ledna 2014, G, C-400/12, EU:C:2014:9, bod 24).

- 66 Na druhém místě z judikatury Soudního dvora vyplývá, že taková doba pobytu v délce deseti let musí být v zásadě nepřetržitá (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. ledna 2014, G, C-400/12, EU:C:2014:9, bod 27).
- 67 V tomto ohledu je však třeba rovněž připomenout, že čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38, který podmiňuje přiznání zvýšené ochrany před vyhoštěním pobytém dotyčné osoby na území dotčeného členského státu po dobu posledních deseti let před rozhodnutím o vyhoštění, neupravuje to, jaké okolnosti mohou vést k přerušení uvedeného desetiletého pobytu za účelem získání nároku na tuto zvýšenou ochranu (rozsudek ze dne 23. listopadu 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 29).
- 68 Soudní dvůr tak rozhodl, že pokud jde o otázku, do jaké míry brání nepřítomnost na území hostitelského členského státu během doby uvedené v čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 tomu, aby byla dotyčné osobě přiznána zvýšená ochrana, je třeba posoudit celkově situaci dotyčné osoby pokaždé v konkrétním okamžiku, kdy vyvstává otázka vyhoštění (rozsudek ze dne 23. listopadu 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 32).
- 69 Za tímto účelem musí vzít vnitrostátní orgány pověřené uplatňováním čl. 28 odst. 3 směrnice 2004/38 v úvahu v každém jednotlivém případě všechny relevantní aspekty, zejména dobu trvání každé z nepřítomností dotyčné osoby v hostitelském členském státě, celkovou dobu a frekvenci těchto nepřítomností, jakož i důvody, které měla dotyčná osoba k opuštění tohoto členského státu. Je totiž třeba ověřit, zda tyto nepřítomnosti znamenají přesunutí centra osobních, rodinných nebo profesních zájmů dotyčné osoby do jiného státu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. listopadu 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 33).
- 70 Pokud jde o otázku, zda doby odnětí svobody bez dalšího a bez ohledu na doby nepřítomnosti na území hostitelského členského státu mohou případně také vést k přerušení vztahu s tímto státem a k přerušení pobytu v tomto státě, Soudní dvůr rozhodl, že ačkoliv je pravda, že taková období v zásadě přerušují nepřetržitost pobytu ve smyslu čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38, za účelem zjištění, zda v této souvislosti vedla k přerušení již vzniklých integračních vazeb s hostitelským členským státem, které může zbavit dotyčnou osobu nároku na zvýšenou ochranu zaručenou v tomto ustanovení, je však třeba posoudit celkově situaci dotyčné osoby pokaždé v konkrétním okamžiku, kdy vyvstává otázka vyhoštění. V rámci tohoto celkového posouzení musí být zohledněny doby odnětí svobody spolu se všemi ostatními okolnostmi, které zahrnují veškeré relevantní aspekty v každém konkrétním případě, ke kterým patří případně i okolnost, že dotyčná osoba pobývala v hostitelském členském státě po dobu posledních deseti let před odnětím osobní svobody (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. ledna 2014, G, C-400/12, EU:C:2014:9, body 33 až 38).
- 71 Zejména v případě občana Unie, který již v minulosti, a dokonce ještě před spácháním trestného činu, jenž vedl k jeho uvěznění, splňoval podmínku nepřetržitého pobytu deseti let v hostitelském členském státě, nelze totiž skutečnost, že z rozhodnutí orgánů uvedeného státu byla dotyčná osoba uvězněna, vnímat tak, že uvěznění automaticky přerušuje integrační vazby, které si uvedená osoba na tento stát již vytvořila, jakož i nepřetržitost jejího pobytu na území tohoto státu ve smyslu čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38, a tudíž ji zbavuje zvýšené ochrany před vyhoštěním zaručené tímto ustanovením. Takový výklad by měl ostatně za následek, že uvedené ustanovení by bylo zbaveno podstatné části svého užitečného účinku, když právě rozhodnutí o vyhoštění bude nejčastěji přijato z důvodu jednání dotyčné osoby, které vedlo k jejímu odsouzení a odnětí svobody.
- 72 V rámci celkového posouzení připomenutého v bodě 70 tohoto rozsudku, které v projednávaném případě přísluší předkládajícímu soudu, musí uvedený soud zohlednit skutečnost, pokud jde o integrační vazby B na hostitelský členský stát vytvořené během pobytu před jeho uvězněním, že čím pevnější jsou tyto integrační vazby na uvedený stát, zejména ze sociálního, kulturního a rodinného hlediska v tom smyslu, že vedou například ke skutečnému zakořenění do společnosti tohoto státu, jak

konstatoval předkládající soud ve věci v původním řízení, tím nižší je pravděpodobnost, že doba uvěznění může vést k jejich přerušení, a tudíž k přetržení doby desetiletého pobytu uvedené v čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38.

- 73 Pokud jde o další relevantní skutečnosti pro takové celkové posouzení, mohou zahrnovat, jak uvedl generální advokát v bodech 123 až 125 svého stanoviska, jak povahu trestného činu, který vedl k době dotčeného odnětí svobody, a podmínky, za nichž byl tento trestný čin spáchán, tak všechny relevantní skutečnosti týkající se chování dotčené osoby po dobu uvěznění.
- 74 Zatímco povaha trestného činu a okolností, za kterých byl tento čin spáchán, umožňují pochopit, v jakém rozsahu se dotčená osoba případně odcizila společnosti hostitelského členského státu, chování dotčené osoby po dobu uvěznění totiž může přispět k prohloubení takového odcizení, nebo naopak napomoci k zachování nebo obnovení integračních vazeb, které si dotčená osoba na uvedený členský stát již předtím vytvořila, a to v zájmu nadcházejícího znovuzачlenění dotčené osoby do společnosti uvedeného členského státu.
- 75 V posledně uvedeném ohledu je třeba mimo jiné vzít v úvahu, jak již Soudní dvůr uvedl, že znovuzачlenění občana Unie do společnosti ve státě, kde je skutečně integrován, je nejen v zájmu dotčeného, ale rovněž v obecném zájmu Evropské unie (rozsudek ze dne 23. listopadu 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 50).
- 76 Pokud jde o pochybnosti předkládajícího soudu, že zohlednění doby odnětí svobody při určení, zda tato doba přerušila dobu posledních deseti let pobytu v hostitelském členském státě před rozhodnutím o vyhoštění, by mohlo vést k svévolným nebo nespravedlivým výsledkům podle toho, kdy je rozhodnutí přijato, je třeba upřesnit následující.
- 77 Je pravda, že v některých členských státech lze vydat rozhodnutí o vyhoštění jako formu trestu nebo jako právní důsledek trestu odnětí svobody, přičemž tuto možnost výslovně stanoví čl. 33 odst. 1 směrnice 2004/38. V takovém případě nemůže být budoucí trest odnětí svobody ze své podstaty zohledněn při posouzení, zda občan nepřetržitě pobýval či nepobýval v hostitelském členském státě posledních deset let před přijetím uvedeného rozhodnutí o vyhoštění.
- 78 To tudíž může například vést k tomu, že občan Unie, který ke dni, kdy je vůči němu přijato opatření spojené s odnětím svobody spolu s rozhodnutím o vyhoštění nebo trestem vyhoštění, již deset let nepřetržitě pobýval v hostitelském členském státě, má nárok na zvýšenou ochranu před vyhoštěním podle čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38.
- 79 V opačném případě, pokud jde o občana, vůči němuž je takové rozhodnutí o vyhoštění přijato až poté, co byl uvězněn, jak je tomu ve věci v původním řízení, vyvstává otázka, zda uvedené uvěznění má či nemá za následek přerušování doby jeho pobytu v hostitelském členském státě a ztrátu nároku na uvedenou zvýšenou ochranu.
- 80 V tomto ohledu je však třeba zdůraznit, že v případě občana Unie, který ke dni, kdy byl uvězněn, již deset let pobýval v hostitelském členském státě, okolnost, že rozhodnutí o vyhoštění je přijato v průběhu nebo na konci uvedeného uvěznění, ani skutečnost, že toto uvěznění spadá do doby posledních deseti let před přijetím uvedeného rozhodnutí o vyhoštění, nemají automaticky za následek přetržení této doby deseti let, v jehož důsledku by dotčená osoba byla zbavena zvýšené ochrany upravené v čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38.
- 81 Jak totiž vyplývá z bodů 66 až 75 tohoto rozsudku, je-li rozhodnutí o vyhoštění přijato v průběhu nebo na konci uvěznění, platí, že situace dotčeného občana musí být v souladu s podmínkami stanovenými v uvedených bodech posouzena celkově za účelem určení, zda dotčené osobě přísluší tato zvýšená ochrana, či nikoliv.

- 82 V případech uvedených v bodech 77 až 81 tohoto rozsudku tedy přiznání či nepřiznání této zvýšené ochrany upravené v čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 bude i nadále záviset na délce pobytu a stupni integrace dotyčného občana v hostitelském členském státě.
- 83 S ohledem na výše uvedené je třeba na první až třetí otázku ve věci C-316/16 odpovědět tak, že čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě občana Unie, který vykonává trest odnětí svobody a proti kterému bylo vydáno rozhodnutí o vyhoštění, může být splněna podmínka, že „posledních deset let měl[...] pobyt v hostitelském členském státě“ uvedená v tomto ustanovení, jestliže celkové posouzení situace dotyčné osoby zohledňující veškeré relevantní aspekty vede k závěru, že navzdory uvedenému uvěznění nedošlo k přerušení integračních vazeb dotyčné osoby na hostitelský členský stát. Mezi tyto aspekty patří zejména síla integračních vazeb na hostitelský členský stát vytvořených před uvězněním dotyčné osoby, povaha trestného činu, který vedl k uvěznění, okolnosti, za nichž byl trestný čin spáchán a chování dotyčné osoby po dobu jejího uvěznění.

Ke čtvrté otázce ve věci C-316/16

- 84 Podstatou čtvrté otázky Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (vyšší správní soud spolkové země Bádensko-Württembersko) je to, ke kterému okamžiku musí být posouzeno splnění podmínky, že „posledních deset let měl[a] dotyčná osoba] pobyt v hostitelském členském státě“ ve smyslu čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38.
- 85 Podle článku 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 „rozhodnutí o vyhoštění nesmí [...] být vydáno“ proti občanům Unie, kteří „posledních deset let“ měli pobyt v hostitelském členském státě s výjimkou naléhavých důvodů týkajících se veřejné bezpečnosti.
- 86 Z tohoto znění vyplývá, že „poslední[mi] deset[i] let[y]“ je třeba rozumět deset let před uvedeným rozhodnutím o vyhoštění, takže splnění této podmínky nepřetržitého pobytu po dobu deseti let musí být ověřeno právě ke dni přijetí uvedeného rozhodnutí.
- 87 Jak bylo připomenuto v bodě 65 tohoto rozsudku, Soudní dvůr již ostatně uvedl, že desetiletá doba pobytu, na kterou se váže přiznání zvýšené ochrany upravené v čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38, musí být počítána nazpět ode dne, kdy bylo přijato rozhodnutí o vyhoštění dotyčné osoby.
- 88 Z výše uvedeného vyplývá, že otázka, zda osoba splňuje, či nespĺňuje podmínku, že posledních deset let před rozhodnutím o vyhoštění měla pobyt v hostitelském členském státě, a tedy zda jí lze, či nelze přiznat zvýšenou ochranu upravenou v čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38, musí být posouzena ke dni, kdy bylo nejprve přijato rozhodnutí o vyhoštění.
- 89 Je však důležité upřesnit, že tento výklad nepředjímá odlišnou otázku, a to ke kterému okamžiku je třeba posuzovat existenci „důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti“ ve smyslu čl. 28 odst. 1 směrnice 2004/38, nebo „závažných důvodů týkajících se veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti,“ uvedených v čl. 28 odst. 2 této směrnice, či „naléhavých důvodů týkajících se veřejné bezpečnosti“ ve smyslu čl. 28 odst. 3 uvedené směrnice, které mohou odůvodnit vyhoštění.
- 90 V tomto ohledu je nesporně na orgánu, který zpočátku přijímá rozhodnutí o vyhoštění, aby provedl takové posouzení v samotném okamžiku tohoto přijetí, a to v souladu s hmotněprávními pravidly stanovenými články 27 a 28 směrnice 2004/38.
- 91 To však nevylučuje možnost, pokud se samotný výkon uvedeného rozhodnutí na určitou dobu odkládá, že může být nezbytné provést nové, aktuální posouzení toho, zda přetrvávají, dle okolností, „důvody veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti“, „závažné důvody týkající se veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti“, nebo „naléhavé důvody týkající se veřejné bezpečnosti“.

- 92 Je totiž třeba zejména připomenout, že čl. 27 odst. 2 druhý pododstavec směrnice 2004/38 obecně podmiňuje každé rozhodnutí o vyhoštění tím, že chování dotyčné osoby představuje skutečné a aktuální ohrožení některého ze základních zájmů společnosti nebo hostitelského členského státu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 22. května 2012, I, C-348/09, EU:C:2012:300, bod 30, a ze dne 13. července 2017, E, C-193/16, EU:C:2017:542, bod 23).
- 93 Je ostatně třeba poukázat na to, že pokud je rozhodnutí o vyhoštění přijato jako trest nebo jako právní důsledek trestu odnětí svobody, ale je vykonáváno více jak 2 roky po jeho vydání, ukládá čl. 33 odst. 2 směrnice 2004/38 členským státům, aby prověřily, zda dotyčná osoba stále a skutečně představuje ohrožení veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti, a posoudily, zda od vydání rozhodnutí o vyhoštění nedošlo k podstatné změně okolností (rozsudek 22. května 2012, I, C-348/09, EU:C:2012:300, bod 31).
- 94 Z judikatury Soudního dvora kromě toho obecněji vyplývá, že soudy členského státu při ověřování legality vyhoštění nařízeného proti státnímu příslušníkovi jiného členského státu musí vzít v úvahu skutkové okolnosti, které nastaly po posledním rozhodnutí příslušných orgánů a nesou s sebou zánik nebo nikoliv nepodstatné snížení trvajících ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, které představuje chování dotyčné osoby. Tak je tomu zejména v případě, kdy uplynula dlouhá doba mezi datem rozhodnutí o vyhoštění a datem posouzení tohoto rozhodnutí příslušným soudem (viz obdobně rozsudky ze dne 29. dubna 2004, Orfanopoulos a Oliveri, C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, bod 82, a ze dne 8. prosince 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, bod 84).
- 95 S ohledem na výše uvedené je třeba na čtvrtou otázku ve věci C-316/16 odpovědět tak, že čl. 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 musí být vykládán v tom smyslu, že otázka, zda osoba splňuje podmínku, že „posledních deset let měl[a] pobyt v hostitelském členském státě“ ve smyslu uvedeného ustanovení, musí být posuzována ke dni, kdy bylo přijato výchozí rozhodnutí o vyhoštění.

K nákladům řízení

- 96 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 28 odst. 3 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, musí být vykládán v tom smyslu, že přiznání ochrany před vyhoštěním upravené v uvedeném ustanovení podléhá podmínce, že dotyčná osoba nabyla právo na trvalý pobyt ve smyslu článku 16 a čl. 28 odst. 2 této směrnice.
- 2) Článek 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě občana Unie, který vykonává trest odnětí svobody a proti kterému bylo vydáno rozhodnutí o vyhoštění, může být splněna podmínka, že „posledních deset let měl[...] pobyt v hostitelském členském státě“ uvedená v tomto ustanovení, jestliže celkové posouzení situace dotyčné osoby zohledňující veškeré relevantní aspekty vede k závěru, že navzdory uvedenému uvěznění nedošlo k přerušení integračních vazeb dotyčné osoby na hostitelský členský stát. Mezi tyto aspekty patří zejména síla integračních vazeb na hostitelský členský stát vytvořených před uvězněním dotyčné osoby, povaha trestného činu, který vedl k uvěznění, okolnosti, za nichž byl trestný čin spáchán a chování dotyčné osoby po dobu jejího uvěznění.

- 3) Článek 28 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38 musí být vykládán v tom smyslu, že otázka, zda osoba splňuje podmínku, že „posledních deset let měl[a] pobyt v hostitelském členském státě“ ve smyslu uvedeného ustanovení, musí být posuzována ke dni, kdy bylo přijato výchozí rozhodnutí o vyhoštění.

Podpisy.